

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia d. 17. stycznia. —

N. Pan najwyższym własnoręcznym listem swoim z d. 23. z. m. mianował raczył na miejsce zmarłego Jenerała jazdy barona Siegenthal, feldmarszałka-lejtnanta i dowodzącego jenerała w Galicyi Ignacego hrabię Hardegg, wiceprezydentem nadwornym rady wojennej; jenerała jazdy i dowodzącego jenerała w Królestwie Lombardzko-Weneckim, Ignacego barona Lederer, jenerałem dowodzącym w Galicyi, a jenerała jazdy i komendanta twierdzy Ołomuńca, Józefa hrabię Radetzky, jenerałem dowodzącym w Królestwie Lombardzko-Weneckim; — wreszcie JCHmość najwyższem postanowieniem z d. 30. t. m. posunąć raczył najtęskawiej jenerałów feldmarszałków: Józefa barona Rutschera, swojego jenerała adjutanta, na jenerała feldzeugmeistra, Jana hrabię Klebelsberg tymczasowie dowodzącego jenerała w Morawii i Ignacego hrabię Hardegg, wiceprezydenta nadwornego rady wojennej na jenerałów jazdy.

Dostrzegacz austriacki z d. 16. stycznia zawięra: Kilka gazet niemieckich a zwłaszcza te, które każdego używają środka, aby umysł utrzymywać w trwodze i nieufności i takowe powiększać, starają się wybuchnienie powszechnej i nieuchronnej wojny jako blizkie wystawić. Wojnę tę zowią: *wojną zasad, nową wojną religijną, wojną nieograniczoną żądzy panowania z świętą wolnością*, a te nazwy objaśniają dostatecznie, z kąd czerpią te smutne przepowiednie, i jaką bronią pokonać chcą powszechny wstręt od dzwonięcia na gwałt. Nie mając żadnego innego dowodu, jak tylko niedorzeczne domysły, sprzeciwiające się widocznym faktom; to przypisują gabinetom plany do wojny, i zarzucają onym największe przeistoczenie prawdy; to twierdzą, że albo bojaźń, albo odwaga całą Europę wpląta w wojnę. To widzą, że we Francyi, lub Anglii będzie zamieszanie, i na tém swoje budują nadzieje. To jedno lub drugie mocarstwo wystawiają być blizkiem konieczności, że przez domaganie się nie podobnych rękojmi, pogroźki lub drażnienie, będą zmuszone rzucić kostkę żelazną.

To wystawiają Holandiją z luntem na beczce prochu, to Włochy, wzniecające powszechny pożar. To marzą o gwałtach, rewolucyjach i przeciw rewolucyjach i stawiają straszdyła w celu, aby sprowadzić stan gorączki. Podczas gdy wojska wszędzie zmniejszają, starają się okazać, że je powiększają. Podczas, gdy widoczne jest nieustanne usiłowanie wszystkich gabinetów około utrzymania pokoju, chcą właśnie w tém upatrywać przygotowania do wojny i twierdzą, że śmieśzną zuchwałością: mówią nam o pokoju «koniec tego jest naturalnie wojna» spodziewamy się, że taktyka ta, szczególnież w nieprzyjaznego sposobu myślenia przeciw towarzystwu i rządowi a niekiedy z żądzy lichwiarstwa pochodząca, nie znajdzie przystępu do zdrowego rozumu większej liczby ludzi, nie pogodzi się z powszechnie uznaną potrzebą pokoju i ustąpi sile faktów.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy dnia 14. stycznia —

Wczoraj jako w dzień rozpoczynający rok nowy według obrzędu greckiego, urzędnicy władz wszelkich, jenerałowie, oficerowie, składali powinnowania j. feldmarszałkowi księciu Warszawskiemu. Po nabożeństwie w kaplicy zamkowej, w czasie *Te Deum*, stokrotnie odezwały się działa ustawione na tarasie. Wieczorem kilkaset osób płci obojczy znajdowało się u j. księcia feldmarszałka. Wszystkie celujące gościem i ozdobnością pokoje zamkowe były otwarte i rzesisto oświecone. W wielkiej balowej sali, na nowo urządzonym teatrze, artyści obu polskich teatrów przedstawili komedyją przez hr. Skarbka napisaną, *Popas*, zakończoną śpiewkami i weselem wiejskiem; po niej artyści francuzcy przedstawili komedyją, *Wieśniak Pikardyj*; międzyaktka napełniały uwertury wzorowych kompozytorów; wykonywane przez orkiestrę teatru narodowego pod dyrekcją mistrza kapeli K. Kurpińskiego. O północy rozpoczęła się wieczera, przy kilku nastu stołach. Zaproszone były na ten święty wieczór, damy, urzędnicy, wojskowi wszelkich

stopni, konsulowie zagraniczni i wielu obywateli tak stolicy jak z prowincyi przybyłych. Zabawa trwała do późna: Dziś rano o zwykłej godzinie jo. książę feldmarszałek przyjmował wszelkie prośby.

Wczoraj przy zakończeniu roku v. s. liczne zgromadzenie znakomych osób płci obojgę znajdowało się na wieczorze u hrabiego Witt generał-gubernatora.

Najjaśniejszy pan raczył ozdobić prezesa rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, rzeczywistego tajnego radcę i senatora Engla, orderem orła białego.

Jw. Józef Kalasanty Szaniawski, jako najstarszy radca stanu w komisji rządowej wyznań i oświecenia, objął prezydencyją na jej posiedzeniach.

Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy podał do publicznej wiadomości, iż jo. feldmarszałek hrabia Erywański książę Warszawski, będąc zawiadomiony, że w wielu okolicach Królestwa, gdzie się znajdują wielkie lasy, znaczna liczba wilków i innych dzikich zwierząt wielce się powiększyła, raczył upoważnić jw. generała jazdy, gubernatora wojennego m. s. Warszawy do udzielenia pozwoleń na posiadanie broni myśliwskiej osobom znany z dobrej konduity, a to dla polowania i wyniszczenia wspomnianych zwierząt. Pozwolenia takowe mają być wydawane podług przepisów przez jo. feldmarszałka wskazanych i przez jw. generała gubernatora wojennego podpisane.

W wielu okolicach Królestwa Polskiego, w których trwała zaraza na woły i krowy, taż zaraza ustaje, lecz w niektórych miejscach zaczyna zdychać konie i owce; przeciw tej klęsce wczesne użycie zaradczych środków jest niezbędne.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 21. grud. 1831. r. n. s. —

Przez ukaz cesarski, dany w d. 6. grudnia do rady państwa, generał piechoty Jermolow mianowany członkiem tejże rady.

Przez ukazy cesarskie do kapituły orderów, z d. 28. listopada b. r. mianowani kawalerami orderu s. Anny 2 klasy, obywatel Królestwa Polskiego, obwodu Łukowskiego, Iżycki, za niezachwianą wierność ku prawemu rządowi, której dał dowody w czasie powstania polskiego, tudzież za gorliwe pełnienie przyjętego bezpłatnie urzędu komisarza obwodowego; 3ciej klasy, obywatele tegoż królestwa Budziszewski i Lesipicki, z których pierwszy, podjąwszy się dochowania w całości zostawio-

nych mu, przez oficerów pułku strzelców gwardyi, ludzi i koni z różnemi sprzętami, zabranych później przez powstańców, przez gorliwe wdanie się i roztropność nie tylko zdołał je odebrać, lecz nadto uwolnił znajdującego się u nich w niewoli rossyjskiego służącego; a ostatni, dawszy u siebie bezpieczne schronienie zbiegłemu z niewoli u powstańców żołnierzowi wspomnianego pułku, dał mu pewny sposób dostania się do rossyjskiego oddziału i opatrzył go pieniędzmi na drogę.

Najwyżej zatwierdzone wyroki sądów wojskowych: 1) Dymisyonowany chorąży pułku kawalergardów, książę Roman Sanguszko, uznany został za winnego złamania przysięgi na wierność, znajdowania się w służbie w wojsku powstańców polskich i w należeniu z nimi do bitew przeciw wojskom rossyjskim, do czego sam się przyznał. Głównodowodzący 1. armiją dał zdanie, ażeby Sanguszka za takowe występki, pozbawiwszy go rangi i szlachectwa, zasłać do Syberyi na osadę, tudzież włożyć areszt na tę część majątków, jaka mu się w spadku dostać może. N. Pan w d. 24. października z. r. zatwierdził takowy wyrok w zupełności, z dodatkiem, aby Sanguszko był też pozbawionym książęcej godności. 2) Obywatel gub. Wolyńskiej powiatu Żytomirskiego, Ignacy Strumillo uznany został za winnego złamania przysięgi na wierność; wiedzenia, lecz nie doniesienia zwierzchności o prawu przeciwnych zamiarach powstańców; namówienia innych do połączenia się z nimi i oporu przy odjęciu mu przez oddział wojskowy broni, którą nie wprzód oddał, aż po kilkukrotnych przez Kozaków wystrzałach. Głównodowodzący i armiją dał zdanie, ażeby Strumillo za wymienione występki był pozbawionym szlachectwa i zesłanym do Syberyi na osadę, majątek zaś jego zabranym na skarb; jakowy wyrok N. P. w. 24. października z. r. utwierdził w całej treści.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Courier z d. 14. b. m. donosi, że hr. Grey w d. 5. rozmawiał długo z królem. *Courier* daje do zrozumienia, iż niebawem w *Gazecie* nadwornej wyjdzie nowe mianowanie parów.

Court-Journal donosi, iż od niejakiego czasu trwa listowanie między hr. Grey a arcybiskupem Kanterburskim, co się dotyczy reformy.

Courier z d. 31. grudnia r. z. zawiera artykuł następujący: Narady, które się wczoraj w urzędzie spraw zagranicznych, co się dotyczy rozszerzenia Konferencyi, odbywały, ile

się dowiadujemy, były najważniejsze od czasu, jak się po pierwszy raz zebrali reprezentanci pięciu mocarstw. Skoro się narady skończyły, wysłał lord Palmerston gońców do Berlina i Wiednia z instrukcjami, by jak najspieszniej jechali, aby jak się dowiadujemy, jeszcze przed 15. stycznia nadejść tu mogła odpowiedź. Czytelnicy nasi przywiodą sobie na pamięć, że 15. stycznia jest dniem, przeznaczonym przez protokół do wymiany ratyfikacji proponowanego traktatu pokoju między Holandją a Belgijum.“

Francyja.

Na posiedzeniu izby deputowanych z d. 4. stycznia mówił pan Dupont de l'Eure o liście cywilnej i wniósł, aby głosować na listę cywilną dla króla obywatela z przywoitą reprezentacją, lecz bez pompy i próżności, dla króla, który za wszystkich rządzi i wszystkim daje przykład nie owęj drobnej oszczędności, lecz dobrze zrozumianego systematu oszczędności i szlachetnej prostoty. Mniema on, że 12 mil. ogółem wystarczy na wszystkie potrzeby listy cywilnej króla. Gdyby nieczęściem uposażenie korony pozostało jak jest teraz, i król dochód onegoż z dochodem swojego osobistego majątku i uposażeniem domu Orleańskiego połączył, natenczas wnosi na 6 mil. Jeżeli uposażenie korony ograniczone będzie na pałacach Tuileryjskim, Louwru, Elisée Bourbon, Palais royal, St. Cloud i Fontaineblau, ze wszystkiemi attynencyjami, więc glosuje na 9 mil., w obudwóch przypadkach glosuje na 500000 fr. na uposażenie następcy tronu, i podwaja tę summę na przypadek, gdyby się ten ożenił. Po tym mowcy nastąpił minister publicznego oświecenia, który rzekł, iż idzie o to, aby ustalić instytucją, to jest godność tronu. Tak mało ma on wyobrażenia o republikańskiej liście cywilnej, jak o republikańskiem królestwie. Pan Montalivet rozbiierał różne zdania. Republikanie, którzy w królc chcą mieć prezydenta, meżeby na 500000 fr. lub milion glosowali; drudzy, którzy są przychylni Karolowi X., glosowaliby może na 4 do 5 mil., atoli kto chce monarchii konstytucyjnej lipcowej z jej konstytucją i jej królem, przyzna królowi godną i przywoitą listę cywilną. Gdyby się zbytę oddalił z domu monarchy, zostałby niebawem z domu jego poddanych wyganany. (Szemranie po obudwóch stronach w samym końcu.) P. Marchal: Nie masz poddanych we Francyi! P. Dupin starszy: Wszelako jest król! P. Clerc-Lasalle: Nie masz poddanych!... Do porządku! Mnóstwo

głosów obudwóch ostatnich końców: Do porządku! P. Marchal: Ludzie, którzy robia królów nie są poddanymi. P. de Ludre: We Francyi są tylko obywatele. P. Montalivet powtórza swój wyraz, lecz jeszcze mocniej mu przerywają. P. Labossiere: Jestto obelga dla izby i narodu. Po prawej i po lewej: Do porządku! P. Marchal: Protestujemy przeciwko nazwie: poddani. P. Thierry-Poux: Udaj się waćpan do Hiszpanii, tam znajdziesz poddanych. P. Marchal: Do porządku, jego excellencyja! P. Cabet: Karol X. miał poddanych. Do porządku! Tumult coraz się bardziej wzmacza. Prezydent oświadcza, iż, jeżeli nie nastąpi spokójność, będzie zmuszony zawiesić posiedzenie. P. Thierry-Poux: Uczył to waćpan, gdy nie chcesz swojej dopełnić powinności. Po daremnem usiłowaniu przywrócenia porządku prezydent nakrywa głowę. Część członków z ostatnich końców opuszcza swoje miejsce. P. Montalivet chce dalej mówić. P. Labossiere nastaje, aby cofnął wyraz: poddani. Posiedzenie zostaje zawieszono. Izba udaje się do biur swoich i bawi tam godzinę. Po otwarciu na nowo posiedzenia oświadcza prezydent, iż spodziewa się, że ustanie tumult, który uwłacza godności izby. P. Montalivet oświadcza, że nie może pojąć, co dało powód do tak silnego szemrania, wszystko zawisło od tego jak ten wyraz rozumiemy. Wszyscy Francuzi, rzecze, są między sobą równi; są oni równi w obliczu prawa. Król unosi się nad całym narodem, jak wielkie pryncypium, a to pryncypium znajduje się w konstytucyi. Względnie króla wszyscy Francuzi stoją niżej, i w tym względzie można powiedzieć, że są jego poddanymi. Po prawej stronie: Słowo poddany nie znajduje się w konstytucyi. Kilku członków: Cofnij waćpan ten wyraz! P. Mauguin: Jesteśmy poddanymi ustaw, ale nie woli indywidualnej. Kilku członków z ostatnich końców nastaje, aby minister cofnął swój wyraz. P. Grammont: Ażaliż ministrowie trzymają się tego słowa? P. Laflitte: Jestto rodzaj przeciw-rewolucyi. P. Clerc-Lasalle: Nie będziemy słuchali ministra, dopóki nie cofnie tego wyrazu. Tumult się wzmacza. Prezydent: Poświadczonym będzie, że mała część członków tej izby przeskadza naradzać się większości. Będziecie waćpanowie za to odpowiedzialnymi krajowi. P. Montalivet: Proszę waćpana, uważajże tu waćpan... Liczne glosy: Żadnych poddanych! Pójdźmy! Wielka część członków prawej i kilku członków ostatnich końców lewej strony opuszczają swoje miejsca i salę. Największe wzburzenie panuje w różnych częściach sali

P. Clerc-Lasalle: Nie chcemy być poddanymi! Niechaj poddani pozostaną! **P. Montalivet** mówi dalej, ale wśród taktów wrzawy, iż go trudno zrozumieć. **P. l'Herbette** mówi jeszcze względem listy cywilnej i wnosi na wielkie onę uszczuplenie. Początek posiedzenie zostaje zamknięte.

Na posiedzeniu izby deputowanych w d. 5. stycznia po odczytaniu protokołu żądał **p. Tracy** głosu. Oświadczył, iż mniema, że wczorajsza reklamacja przeciw słowu: poddani, była słuszną. Większość izby naganiała to... W środku: Nie, nie większość. **P. Tracy** żądał, aby poświadczono, że pomimo objaśnienia ministra, słowo poddani odrzuconem zostało, że to słowo nie może więcej wyrażać stosunku króla Francuzów z obywatelami, którzy tworzą jedną i tę samą rodzinę. Zachowawca pieczęci: Wszyscy zgadzamy się na jedną zasadę, iż nakoniec nie masz wyższej nad ustawę władzy. Wykonanie tejże powierzone jest królowi, zatem władza królewska jest żyjącą ustawą. Zachowawca pieczęci odwołał się do adresu komisji municypalnej, który w końcu wyraża: Wszyscy jesteśmy w. k. mci. z głębokim uszanowaniem bardzo posłuszni słudzy i wierni poddani. (Śmiech) Po prawej: Sąto tylko formalności dworszczyzny. **P. Audry de Puyraveau**, który ten adres podpisał, odwołuje słowo: poddani. Zachowawca pieczęci zrobił uwagę, że w formie przysięgi przysięgamy wierność królowi i konstytucji. Po prawej i lewej stronie: Nie, Nie! We środku: Tak! Tak! Po prawej: Przysięgamy posłuszeństwo ustawom. **P. Marchal**: Nie przysięgamy posłuszeństwa królowi. Zachowawca pieczęci: Wszystko to jedno. **P. Marchal**: Nie! Zachowawca pieczęci: Jako reprezentant kraju, jako najwyższy wykonawca ustaw jest król żyjącą ustawą. Nie można ustawy oddzielać od króla; przysięgamy wraz wierność królowi i konstytucji. **P. Levaillant**: Wierność królowi, posłuszeństwo konstytucji. Zachowawca pieczęci: Gdy mówimy poddani, nie mówimy nic takiego, co by się principjom sprzeciwiało. Konstytucja, król, oto to jest ustawa. **P. Odilon-Barrot**: Tak, jak każdy inny, nie cierpię sporu o słowa; atoli są okoliczności, gdzie słowa tak są ważne, iż członek zgromadzenia politycznego nie może ich pominąć bez protestacji. Słowo: król Francyi, zamienione zostało umyślnie w konstytucji na słowo: król Francuzów. Uczyniono to umyślnie, albowiem wyraz: król Francyi przypominał stosunki hołdownictwa i feudalizmu. Wypuszczono także umyślnie na wstępie do konstytucji słowa: poddani, aby oznaczyć na-

ture nową władzy, którą rewolucja wydała, i usunąć bezwarunkowo wszelką i każdą tożsamość i podobieństwo między tą władzą a władzą następną. Do tej powagi powinni się byli odwołać ministrowie, a nie do formalności, na którą zapewne autorowie adresu nie zważali. Nie owato formalność stanowi prawa Francuzów, lecz konstytucja i duch, który redakcyi tej ustawy przewodniczył. Nawet minister, który właśnie co opuścił trybunę, starał się ten wyraz usprawiedliwić. Takim sposobem mógłby był tylko minister **Karola X.** postąpić. Gdybym pod panowaniem konstytucji z r. 1814 powinien był objaśnić ten wzraz: poddani, byłbym rzekł: Król jest żyjącą ustawą, jesteśmy zatem poddani króla, ponieważ król jest ustawą. Prezydent rady: Czyli się waćpanu nie podoba bardziej nauka zgromadzenia narodowego? **Pan Odilon-Barot**: Nie jesteśmy ani pod rządem zgromadzenia narodowego, ani pod prawem bożkiem. Prezydent rady: A zatem nie należy... Przerwywają mu silnie i wołają: do porządku ministra! **P. Odilon-Barot**: Postrzegaliśmy i cały naród z nami, że od chwili naszej rewolucji król w swoich stosunkach do Francuzów nie używał wyrazu: poddani. Król Francuzów zna lepiej, jak każdy inny naturę i początek swojej władzy. Ponieważ to już nie pierwszy raz więcej jak niedyskretna gorkliwość stara się zeszpeci tę władzę, przeto tem bacniej powinniśmy nad tem czuwać i silnie protestować się przeciw powtarzaniu tego wyrazu, któryby przewrócił prawo publiczne i zeszpecił konstytucję. **P. Lameth** uczynił uwagę, że władztwo ludu nie mogą 32 miliony Francuzów wykonywać; naród jest władającym w tym dniu, gdy wybiera swoich deputowanych, dnia następnego staje się poddanym. Po prawej i lewej: Czyim podanym? **P. Lameth**: Taka jest opinia wszystkich Francuzów. Król podlega ustawom, a wszyscy Francuzi podlegają znowu królowi. Ze wszystkich stron wołają do porządku! **P. Lafitte** chce mówić przeciw prezydentowi. Prezydent wnosi, aby głosować na porządek dzienny. Kilku członków sekcji strony prawej i lewej powstaje przeciw porządkowi dziennemu. Wielka część nie głosuje. Prezydent oświadcza, że izba przechodzi do dziennego porządku. Powstają liczne i silne reklamacje. **F. Audry de Puyraveau** oświadcza w końcu, że niczym nie jest poddanym i nigdy nim nie będzie. Początek przystąpiła izba do pracy w swoim porządku dziennym.

Według *Temps* z dnia 10. t. m., pracuje pre-

zydent rady codziennie kilka godzin z panem Rayneval, co się zdaje dawniejszą wieść potwierdzać, że jeżeli p. Perier obejmie portefeuille spraw zewnętrznych, zechce pana Rayneval mianować dyrektorem robót w tym wydziale.

Messenger des Chambres mówi: Od niejakięgo czasu zawiadomioną była władza, że mnóstwo anarchicznych pism, buntowniczych odczw będzie w Paryżu rozrzucono. Wiedzano, że pisma te regularnie były rozdawane, co objawiało tajną organizacyją i liczne rozgłaszanie się takowej. — Po krotkich śledztwach odkrył prefekt policyi wątek tej intrygi; w d. 5. stycznia uwięziono 16 osób i śledzą wszystkich, którzy mniej lub więcej do tego należeli.

Zeszyt dziennika *La Mode* z dnia 7go stycznia został w Paryżu zagrabiony. Przyczyną tego zagrabienia był artykuł z napisem: »1830 — 1832«, mowy z powinzwaniem, miane przez pierwszego prezydenta sądu kassacyjnego (hr. Portalis), najstarszego prezydenta izby obrachunkowej (p. Abancourt), pierwszego prezydenta król. sądu w Paryżu (barona Seguier), prezydenta sądu cywilnego dep. Sekwany (p. de Belleyme), najstarszego sędziego pokoju w Paryżu (Forcade de la Roquette) i prezydenta trybunału handlowego (pana Vassal) przez nich wdzień nowego roku 1830, do Karola X. i w tym samym dniu 1832 do Ludwika Filipa.

Państwo Papięskie.

Gazeta Ferrarska donosi pod dniem 3. stycznia, co następuje: Ojciec święty, który rozporządzenia, wydane przez prolegatów Bolonii i Rawenny, dotyczące się sądów i sądownictwa w Ferrarskiej Romagnoli, uważać musiał jako uszczerbek władzy swojej monarchicznej, wyrzcił niechęć swoje względem zamiarów, oznajmionych powtórnie przez stronnictwo buntownicze, jak wykazuje się z następnych dokumentów, które odebraliśmy przez sposobność nadzwyczajną i które poniżej umieszczamy:

Odpis depezy sekretarza stanu, udzielonej biskupom, sądom, gubernatorom, gonfalonierom, przecoram i plebanom za pomocą okólnika legacyi ferrarskiej, wydanego dnia 3go stycznia 1832.

Do prolegata Ferrary :

Wiadome jest jw. panu i t. d. zgromadzenie, które dnia 25. z. m. odbyło się w Bolonii, a na którym obecnych było kilku prolegatów z ich radzcami, tudzież wielu oficerów sztabowych gwardyi obywatelskich legacyi. — Na zgromadzeniu tém postanowiono odprawić w Bolonii

drugie zgromadzenie, na którym mieli być obecni reprezentanci wszystkich trzech legacyi, Bolonii, Rawenny i Forli, mający być wybranymi od ludności tychże miast, jeden z 15,000; i że na wspomnionem zgromadzeniu, miano urządzić i ułożyć przełożenia, które Ojcu świętemu imieniem wspomnionęj ludności podane być mają. Uchwalono oraz na tém zgromadzeniu, ażeby prolegaci wdali się do rządu, by tu (takowego wyjednać, ażeby wojsko papięskie w ciągu tych rozpraw na żadnym punkcie granic wspomnionych legacyi przekroczyć nie mogło. — W skutku więc rezolucyi tej prolegat Grassi swoim i innych prolegatów imieniem przesłał mi przez nadzwyczajną sposobność doniesienie, do którego przyłączony był protokół posiedzenia odbytego dnia 25go grudnia, a w którym tenże wypełnia polecenie przez siebie i kolegów swoich na wspomnionem posiedzeniu przyjęte. Gdy naszemu najjaśniejszemu panu i władcy o szczegółach tych doniosłem, dostalem od tegoż rozkaz, dać na to następującą rezolucyją, której odpis przyłączam, tak, ażebyś jw. pan o rezolucyi tej i sam zawiadomiony został, i podług niej zastosował się; i ażebyś wyrażony w niej sposób myślenia publicznie ogłosić kazał.

Ponawiam jw. panu i t. d. wyraz mego szczególniejszego upoważnienia. — Na rozkaz Jego Emiencyi kardynał sekretarz stanu: F. Cappacini zastępca.

Do hrabi Grassi, prolegata Bolonii.

Rzym dnia 30. grudnia 1830.

Pismo jw. pana i t. d. z dnia 26go grudnia wraz z dodatkami doń odebrałem i przełożyłem Jego Świętobliwości.

Ojciec św. nie uchwalił bynajmniej związku federacyjnego owych prowincyj, ani kongresu jeneralnego, który tamże ma być utworzony, oraz nieprawego sposobu obierania deputowanych onegoż.

Jego Świętobliwość oświadcza, że każda, jakkolwiek brzmiąca rezolucyja kongresu tego, jako nieważna uważaną będzie, i że nie przyjmie żadnej deputacyi, któraby od wspomnionego kongresu doń wysłaną była.

Jego Świętobliwość nie chwala oraz zgromadzenia, które się odbyło w Bolonii dnia 25. grudnia i treść pisma jw. pana, w którym o potrzebie poprawienia instytucyj i ustaw w taki sposób mówiono by' o, jakoby Ojciec św. nie dotąd dla rzeczonych prowincyj nie uczynił, uważa jako w najwyższym stopniu obrażającą.

Europa cała zaświadczyć może, co Ojciec św. dla dobra wspomnionych ludności uczynił,

równie jak ona także jest świadkiem, jakim sposobem odpowiadano zamiarom Jego Świątobliwości i nagradzano takowe.

Ojciec św. pamięta o obowiązkach włożonych nań przez Boską opatrność i będzie umiał wypełnić takowe. Ojcowskie serce Jego o to tylko stara się najbardziej, ażeby podległe mu ludy szczęśliwemi zrobić; ajakiekolwiek kiedy postanowienie wydać raczy, zamiarem onegoż będzie tylko prawdziwa tych ludów pomyślność. Niech jakie chcą poczynią usiłowania nieprzyjaciele porządku i pokoju w Europie, by ojcowskie zamiary jego zniweczyć, na jednak to stałe przekonanie, że pomoc najwyższego jego sprawiedliwą sprawę wspierać będzie.

Taką więc nakazano mi, na wyraźny rozkaz Jego Świątobliwości, wydać rezolucyjną na pismo jw. pana i t. d., a którą przesyłam jw. panu z tém poleceniem, byś takową podał do publicznej wiadomości.

Ponawiam jw. panu zapewnienie mojego upoważnienia. Na rozkaz, w czasie słabości Jego Eminencyi kardynała sekretarza stanu: F. Cappacini, zastępcą. — Za zgodność z oryginałem: Asquini, prolegat.

Niemcy.

Gazeta pruska stanu z dnia 9. stycznia donosi pod napisem: Karlsruhe dnia 4. stycznia, co następuje: Wczoraj, po uroczystym zamknięciu sejmku, był wielki obiad u dworu, na którym oprócz rodziny panującej, obecne było ciało dyplomatyczne, członkowie ministerjum stanu, komisarze rządowi sejmku i członkowie izb obu. Wielki Książę wniósł toast: »Na pomyślność Księstwa Badeńskiego i jego stanów.« Brat dostojny wiel. księcia i prezydent izby pićrwszej, margrabia Wilhelm, wniósł zdrowie; »pomyślność w. księcia!« na któryto toast odpowiedzieli goście trzykrotnym okrzykiem: »Niech żyje!« Na pokojach przed i po obiedzie raczyli nu. państwo najuprzejmiej bawić się z przytomnymi. Jego król. wysokość wielki książę na znak osobistego sprzyjania swojego i uznając zasługi deputowanego Fochrenbacha, położone w jego trudnym i mozolnym urzędzie prezydenta izby drugiej, raczył mu po skończonym obiedzie dać kosztowną złotą tabakierkę z cyfrą swoją, brylantami wysadzaną i kameryzowaną drogimi soliterami. Mieszkańcy stolicy, by miłość i przychyłność swoją okazać, wyprawili wczoraj wieczorem w, księcia pochód z wachlami; owe kilkaset

pochodni i tysiące ludu, którymi dziedziniec zamkowy był napelniony, mogą być uważane jako prawdziwe adresy, które komentowane przez głośne wiwaty, wzniesione wielkiemu księciu, wielkiej księżnej i całemu dostojnemu domowi, równie jedrnie jak treściwie wyrażały sposób myślenia dobrych obywateli miasta Karlsruhe. Księstwo Ichmość raczyli najłaskawiej i najuprzejmiej przyjąć deputacyją obywateli i w otwartym oknie odbierali hołdy wiernej miłości mieszkańców stolicy swojej.

O rozruchach zaszłych w Hanau donoszą pisma publiczne z tego miasta z d. 6. stycznia: »Wczoraj zaszły tu znowu opłakania godne rozruchy, które łatwo mogły być dać powód do krwi przelewu. Powodem do tego było zaprowadzenie nowego systemu cłowego, które w prowincyi naszej znajduje najmocniejszych przeciwników. Wczoraj (w rocznicę naszej konstytucyi,) zebrały się liczne kupy nieukontentowanych; w liczbie 3 do 400 ludzi poszli ku nowej budowie myta (dawniejszej mennicy) wdarli się tamże, zniszczyli wszystko, co tam zastałi, i wyrzucali oknami na ulicę; nawet piec, w którym się paliło, został wyrzucony. Zaledwie tego bezprawia dopełniono, ruszyli ci ludzie, opatrzeni powrozami, do domu gościnnego pod znakiem stołowy, gdzie się urzędniccy cła, popołudniu znajdowali, i żądali od gospodnika, aby ich wydał, objawiając najstraszliwsze przeciw nim zamiary. Tymczasem ci już się byli oddalili z Hanau, i może przez ten roztropny krok zapobieżono większej zbrodni. Wojsko było spokojne, lecz gwardyja narodowa zebrała się, i udało się jej rozpedzić kupę, i wieczorem o godzinie 9tej wszystko było spokojne; tylko patrole z mieścian przeciągały po mieście. Pomiedzy tymi burzycielami poznano wielu i tych pociągniono do odpowiedzialności. Zresztą w całej naszej prowincyi mocne jest wzburzenie, obawiamy się, aby nie potrzeba było całej dzielności rządu do utrzymania nowego porządku celnego.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dzisiaj: *Der Barbier von Sevilla*, wielka opera we 2 aktach.

Teatr polski. — Jutro: na dochód ubogich: *Kochankowie extrapocztą*, komedya w 3 aktach — i *Miłostki Klapkiewicza*, krotchwilą w 1 ak.